

Undgå skadelige fremmedlegemer i fuldfoderblandere

SIDE 2

Kælvningsboksen kan være staldens farligste plet

SIDE 3

Kommende arrangementer: Fodringsdag og Kvæg i Fokus

SIDE 4

Udlæg af kløvergræs er optimalt her midt i august

10.-20. august er det optimale tidspunkt for udlæg af kløvergræs. Grønkorn af vinterhvede som dæksæd kan anvendes som tredje afgrøde, og tidligt sået vintersæd kan bruges som alternativ til efterafgrøder.

Hvis der er plads i sædskiftet, giver kløvergræsudlæg her i sensommeren et samlet større udbytte end udlæg i foråret. En af de største udfordringer ved udlæg i sensommeren er imidlertid rettidig såning, som har stor betydning for etableringen af kløver og dermed kløverandelen i marken de kommende år.

Som udgangspunkt gælder, at jo tidligere, jo bedre. Men meget tidlig etablering primo august har i praksis vist, at græsset kan blive så kraftigt, at det hæmmer især hvidkløver for meget. Derfor er 10-20. august et passende såtidspunkt. Hvis udlægget ikke kan sås inden udgangen af august, bør du udsætte såning til foråret for at sikre tilstrækkelig god kløverbestand.

Pløjning frem for harvning

Den sikreste etablering opnås ved pløjning. Men udlæg kan også lykkes ved forudgående harvning på skrå af kørespor, så marken bliver mest muligt jævn. Sæt en kort stub ved høst og undgå spild. Spildkorn af især vinterbyg og vårbyg kan hæmme udlægget, så en effektiv avnespreder er nødvendig ved pløjefri etablering.

Mængden af spildkorn kan reduceres ved at harve straks efter høst og nedvisne fremspiret spildkorn lige før såning. Uanset om der pløjes eller harves, er det vigtigt, at jorden pakkes godt, så fugtigheden bevares i overfladen.

Pas på sådybden

Der er desværre fortsat for mange, der sår kløvergræsudlæg for dybt. Sådybden skal maksimalt være 1 cm, og der må meget gerne kunne ses 10 pct. af frøene i såsporet. Som udgangspunkt bør alle frø sås med såskær og trykhjul, da det sikrer en ensartet sådybde og jordkontakt til frøene og dermed højeste fremspiringsprocent. En evt. efterharve løftes eller afmonteres, så den ikke påvirker sådybden.

På såmaskiner med en skærafstand over 12,5 cm kan 20 pct. af udsædsmængden evt. fordeles med spredeplader for at sikre en tæt plantebestand.

Grønkorn af vinterhvede som dæksæd

Græs- og kløvergræsudlæg i vinterhvede kan fungere som alternativ til efterafgrøder, fordi vinterhvede sået før 7. september tæller med faktor 2:1. Desuden tæller udlægget som MFO-græsudlæg til næste år, hvis der kan konstateres en anden hovedafgrøde på arealet. For at vinterhvede til grønkorntælle som en hovedafgrøde og udlægget som MFO-græsudlæg, kræver det, at:

- Der anvendes dæksæd af vintersæd
- Grønkornet høstes efter 15. maj
- Det er muligt at konstatere stubrester af korn ved kontrol frem til 25. juli.

Der bør anvendes 45 til 60 kg vinterhvede pr. ha som dæksæd. Brug den mindste udsædsmængde ved tidlig såning i den første uge af august. Vælg i alle tilfælde en sen sort som for eksempel Ponus eller Momentum.

Iblanding af vintervikke giver mere protein

Første slæt af især økologisk kløvergræs udlagt i sensommeren året forinden har ofte et lavere proteinindhold end øvrige. Fra praksis er der gode erfaringer med iblanding af 10 kg vintervikke udsået med gødningsskær i 2 cm eller samsået med udlægget i 1 cm dybde.

Vintervikken bidrager især med protein til første slæt, hvorefter den forsvinder. Der mangler imidlertid forsøgsresultater på, hvorvidt vintervikken reducerer kløverandelen i de senere slæt.

Læs mere i artiklen *Udlæg af kløvergræs i sensommeren på landbrugsinfo.dk*

Undgå skadelige fremmedlegemer med effektive magnetløsninger i fuldfoderblandere

Metal tilbageholdt i en JF-Stoll VM-45 fuldfoderblender monteret med to topmagneter fra Grønning Smede- og Maskinforretning. Foto: SEGES

En ny test viser, at en løsning med magneter i toppen af blandesneglen og i en specialfremstillet knivplade er effektiv til at fjerne metalforurening i vertikale fuldfoderblandere.

Gentagne slagteundersøgelser har vist, at der slagtes alt for mange køer i Danmark med fremmedlegemer i vom- og netmave. Desværre kender alt for mange kvægbrugere ikke problemets omfang, fordi mange magnetløsninger til fuldfoderblandere har været næsten virkningsløse, og andre slet ikke har magneter til overvågning af foderets metalforurening.

En test foretaget af SEGES i 2020 viste således, at karmonterede magneter i Kongskilde/JF-Stoll fuldfoderblandere havde meget lille effektivitet.

Testen viste samtidig, at magneter på afskubberarmen på en Kuhn Profile-fuldfoderblender havde større effekt, og at Strautmans magnetløsning med to magneter på hver snegl var klart bedre end Kongskildes karmagnet og Kuhns magneter.

Ny magnetløsning testet

Nu har SEGES testet en ny magnetløsning fra Grønning Smede- og Maskinforretning til fuldfoderblandere fra Kongskilde/JF-Stoll. Løsningen består af magneter til montering i toppen af blandesneglen og magneter indbygget i en specialfremstillet knivplade.

Den nye test viser, at det er muligt at rense foderet i blanderen for tilsat ståltråd. Magneter i foderblanderen vil dog ikke kunne garantere foder uden metalgenstande, og derfor bør foderblendermagneter betragtes som et overvågningsredskab og et supplement til øvrige tiltag mod metalforurening af foder og ikke som en erstatning for god foderhygiejne.

Vigtigt med stor magnetoverflade

Den nye test viser også, at det er vigtigt med en stor magnetoverflade for at sikre en effektiv tilbageholdelse af metal i fuldfoderblandere. Det er desuden vigtigt, at de metalstykker, som magneterne har fanget, ikke kan slides af igen, når blanderen arbejder i foderet. Der bør være magneter, og helst flere, på hver snegl i blanderen.

Løsningen fra Grønning Smede- og Maskinforretning kan knivplademagneten placeres nederst på sneglen og er tilgængelig via en udfodringsluger. Dermed kan den renses, uden at man skal ind og kravle i blanderen. Knivplademagneten kan monteres i blanderen af andre fabrikater med samme boltafstand som Kongskilde, fx Kuhn, BVL og Hi-Spec.

Vedligeholdelse af magneter er afgørende

Generelt er vedligeholdelse af magneter i fuldfoderblandere afgørende for sikring af deres effektivitet og overvågning af metalforurening af foderet.

Langt det meste materiale på magneten er foderrester og metalspån. I områder med mange magnetiske sten vil de også være stærkt repræsenteret i fangsten. Husk altid at medbringe en pose eller anden beholder til opsamling af magnetfangst, når der renses magneter, så fangsten på magneterne ikke bare ender i foderet igen.

/NIELS BASTIAN KRISTENSEN, NBK@SEGES.DK

Top- og knivplademagnet udviklet af Grønning Smede- og Maskinforretning til Kongskilde/JF-Stoll-fuldfoderblandere. Foto: SEGES

Kælvningsboksen kan være staldens farligste plet

Kælvningsbokse bør være et fokusområde, og særligt sikkerheden er væsentlig at have for øje.

Et splitsekund. Længere tid tager det ikke, før et ribben kan være bøjet, eller en mand er væltet omkuld af en gal nykælver.

Derfor skal du ikke kun lave enkeltkælvningsbokse, fordi lovgivningen siger det – du skal også gøre det for at opnå de fordele, enkeltbokse giver. Tænk blot på din sikkerhed i forbindelse med håndtering af kalven/koen efter kælving, hvor en enkeltboks med fanggitter giver mulighed for at fikser koen, mens du tilser eller flytter kalven.

Hav fokus på at fikser koen

I langt de fleste ulykker, der forekommer i kælvningsbokse, er der tale om en aggressiv ko. Derfor bør du have ekstra fokus på at kunne fikser koen, så skaderne kan undgås.

Når du står i en lukket enkeltkælvningsboks, har du heller ikke fire andre løse køer omkring dig, som du samtidig skal være opmærksom på. Du kan se gode fif til indretning af kælvningsboksen i artiklen *Byg sikkerhed ind når du bygger malke- og kvæg-stalde – det koster ikke mere på landbrugsinfo.dk*.

Træn medarbejderne i kælvningsafdelingen

For at reducere antallet af arbejdsulykker i kælvningsbokse er det vigtigt, at medarbejderne bliver oplært i at håndtere køerne. De skal vide, hvilke tegn de skal være opmærksomme på, når de går ind for at fjerne kalven, og hvordan de skal håndtere både koen og kalven mest sikkert.

På landbrugsinfo.dk kan du finde et eksempel på en oplæringsplan for dine medarbejdere i håndtering af kvæg i artiklen *Oplæring af medarbejdere til håndtering af køer*.

Deltag i indsats om optimering af sikkerhed

Hvis du har lyst til at deltage i en indsats om optimering af arbejdsikkerhed og træning af medarbejdere i forbindelse med håndtering af dyr i kælvningsafdelingen, så send en mail til ajfl@seg.es.dk eller vfn@seg.es.dk.

Indsatsen begynder efter sommeren, hvor du vil blive kontaktet, hvis du har givet din interesse til kende.

/ANJA JUUL FREUDENDAL, AJLF@SEGES.DK
OG VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN, VFN@SEGES.DK

Det siger loven

Fra 1. juli 2024 skal alle stalde taget i brug før 1. juli 2010 have fire kælvningspladser for hver 100 køer i besætningen. Heraf skal halvdelen være enkeltkælvningsbokse. Det betyder, at der fx skal være seks enkeltkælvningsbokse og seks fælles forberedelsespladser til en besætning med 300 køer. Derudover skal ko og kalv gå sammen i 12 timer, hvilket stiller store krav til arbejdsikkerheden, når kalven skal tages fra koen.

Enkeltkælvningsbokse er mere sikre end fællesbokse. Foto: SEGES.

SEGES tilbyder hjælp til besætninger i salmonellaniveau 2

Har du og din dyrlæge brug for sparring, når det gælder sanering for salmonella? Så står SEGES' dyrlæger klar til at rykke ud.

Det er forsat muligt at deltage i de salmonellaforløb, som SEGES tilbyder niveau 2-besætninger. Vi starter nye forløb op indtil udgangen af 2021, så tilmeld dig nu, hvis du vil være med. Sammen sætter vi fokus på overskuelige og realistiske tiltag målrettet den enkelte besætning.

Tre enkle tiltag og løbende opfølgning

Vi starter forløbet med at gennemgå besætningen sammen med dig og din dyrlæge, og her aftaler vi tre tiltag, som du forpligter dig til at

gennemføre. Det kan fx være hyppigere vask af vandkar eller opsætning af skillevægge mellem kalvebokse. Tiltagene er nemme at gå til, men har stor betydning for saneringen.

SEGES-dyrlægen følger løbende op på, om udviklingen går i den rigtige retning og tager sammen med dig stilling til, om der skal ændres eller justeres i

tiltagene. Opfølgningen foregår dels gennem tre besætningsbesøg, dels ved at vi løbende ringer til dig for at høre, hvordan det går, og om der fx er noget, du er i tvivl om, eller noget du skal ændre på.

Forløbet varer 12-18 måneder. Selve rådgivningen fra SEGES skal du ikke betale for, men du står selv for udgifterne til deltagelse af egen dyrlæge og nødvendige laboratorietests.

Hvis du er interesseret, så kontakt konsulent Lene Trier, SEGES på T 87405237 eller ltr@seg.es.dk.

/MALENE BUDDÉ, MABU@SEGES.DK

Følg din fodring tæt i DMS med Blandeopskrift

Med Blandeopskrift i DMS og på SmartKoen kan du nemt følge din fodring tæt og få et godt overblik over dit foderforbrug.

Med Blandeopskrift er det let at blande foderet præcist, og du kan nemt justere mængderne af fodermidler og antallet af dyr fra dag til dag. Fodermidlerne og mængderne kommer automatisk fra din Foderplan.

Du kan registrere dit faktiske foderforbrug, og du slipper desuden for at printe blandeopskriften på papir, fordi du kan se den direkte på din mobil. Gem også den tilpassede blandeopskrift som foderregistrering og kontrol. Så kender du foderudnyttelsen og kan reagere hurtigere på afvigelser og tendenser. Du kan sætte en blanding på pause, så den efterfølgende kan afsluttes af en anden bruger eller fra en anden mobil/tablet.

Brug Blandeopskrift både i DMS og på mobilen i SmartKoen – den er en del af dit DMS-abonnement.

Vil du vide mere om Blandeopskrift, kan du se videoen *Følg din fodring tæt med Blandeopskrift* på seg.es.tv.

/KIRSTINE SVENNINGSEN, KISV@SEGES.DK

KVÆGFAGLIGE WEBINARER PÅ VEJ TIL EFTERÅRET

Selvom Kvækkongres 2021 desværre måtte aflyses på grund af Covid-19, skal du ikke snydes for kvægfaglig opdatering. Derfor har SEGES arrangeret en række webinarer i efteråret, hvor du hjemme fra kontoret eller fra mobilen på traktoren kan blive opdateret med kvægfaglig viden. På den lidt længere bane er håbet, at vi kan samles fysisk til Kalvens Dag 22. november i MCH Herning Kongrescenter.

Klovsundhed – Lær at skelne mellem to typer digital dermatitis
1. september kl. 14.00-14.45 (*læs mere nedenfor*)

Ledelse – Sådan indarbejdes nye rutiner hos medarbejderne
20. september kl. 13.00-13.45

Ledelse – Bliv klogere på roadmaps
22. september kl. 11.00-11.45

Yversundhed og mælke kvalitet
4. oktober kl. 10.15-11.00

Køer og klima I
3. november kl. 10.00-11.00

Køer og klima II
5. november kl. 10.00-11.00

Se tidligere webinarer på www.seges.tv

I foråret er afholdt to Kvæg i Fokus-webinarer, som du kan se på seges.tv. Søg på titlen eller 'Kvæg i Fokus', så finder du:

- Kløvergræsmarken som proteinfabrik
- Kvægbrugere – bliv klogere på årets Business Check

Du kan allerede nu tilmelde dig
Kvæg i Fokus-webinarer på
tilmeld.dk/kvaegifokus2021

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

WEBINAR: Lær at skelne mellem to typer digital dermatitis – og få bugt med sygdommen i din besætning

Der findes to typer digital dermatitis – aktiv og kronisk. De to typer skal behandles på to vidt forskellige måder for at holde sygdommen under kontrol. Professor Dorte Döpfer, University of Wisconsin er en af verdens førende eksperter i forskellen mellem de to typer. Nu kan du lytte med, når hun deler ud af sin viden og afslører, hvordan du bedst får has på digital dermatitis i din besætning.

Det sker på SEGES' webinar:
Onsdag den 1. september kl. 14.00-14.45
Dyrlæge Peter Raundal, SEGES fortæller også, hvordan klovregistreringsprogrammet nu understøtter differentieret behandling af de to typer digital dermatitis. Deltagelse er gratis – tilmeld dig på:
www.tilmeld.dk/kvaegifokus2021

 Webinaret foregår på engelsk

FODRINGS DAG 2021 7. september i MCH Herning Kongrescenter

PROGRAM

Fodringsdagen er målrettet alle med en særlig interesse i fodring af kvæg og byder på følgende indlæg:

Afgoldningsstrategier – virkning på råmælk og produktion i næste laktation /Mogens Larsen, AU

Fasefodring af goldkøer – foreløbige resultater fra DKC-forsøg /Niels Bastian Kristensen, SEGES

Rapsfrø erstatter mættet fedt og reducerer mælkenes klimaaftryk – resultater fra en afprøvelse i praksis /Nicolaj Ingemann Nielsen, SEGES

Produkt X i den rigtige dosis kan reducere metan markant /Mirka Mølgaard Thorsteinsson, AU

Hvor meget kan vi reducere udledningen af metan fra malkekøer, når vi

kombinerer øget fedtniveau med til-sætning af nitrat (SilvAir) og 3-NOP (Bovaer) til foderet? /Morten Maigaard Sørensen, AU

Effekt af mineralforsyningen på malkekøers mineralstatus og produktion /Thorben Krüger, SEGES

Max 17 % protein – reduktion af proteinniveau i praksis /Ditte Haugaard Kalms, SEGES

Grovfodertypens betydning for effekten af toastning af hestebønner /Marlene Tax Clausen, AU

Hestebønner – foder- og proteinværdi ved forskellig konservering og behandling /Martin Riis Weisbjerg, AU

Urea til malkekøer
Niels Bastian Kristensen, SEGES

Prisen for at deltage i Fodringsdag 2021 er 1.395 kr. + moms. Tilmelding sker på www.tilmeld.dk/fodringsdag2021

Fodringsdag 2021 arrangeres af SEGES, Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

/NICOLAJ INGEMANN NIELSEN, NCN@SEGES.DK